

Minuta
celeia de a XIII-a reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru
Programul Operațional Infrastructură Mare - POIM 2014-2020
26 IANUARIE 2022, videoconferință

În data de 26 Ianuarie 2022 a avut loc în sistem de videoconferință, cea de a XIII-a reuniune a Comitetului de Monitorizare pentru Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 (CM POIM 2014-2020).

Participanți: Membrii cu drept de vot și observatorii CM POIM, membrii cu drept de vot și observatori ai SCS Mediu, SCS Transport și SCS Energie, reprezentanți ai CE, JASPERS, BEI și BERD. Secretariatul Permanent al CM POIM 2014-2020 a constatat întrunirea cvorumului de lucru, prin urmare reuniunea a fost valabil constituită. Lista completă a participanților este atașată prezentei minute.

Scopul reuniunii: aprobare minutei celeia de-a XII-a reuniuni a CM POIM, aprobarea Strategiei de Comunicare, desemnarea ca membru cu drept de vot în SCS Transport a Asociației Civice Moldova vrea autostradă, modificarea POIM în sensul suplimentării alocării REACT EU cu 216 mil. euro pentru anul 2022, prezentarea Strategiei de comunicare pentru instrumente structurale 2014-2020, prezentarea modificărilor POIM în anul 2021 și a propunerilor de modificare viitoare, prezentarea progreselor în implementarea POIM - analiză privind stadiul implementării și progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor sale, a țintelor indicatorilor specifici fiecărei axe prioritare și a celor din cadrul de performanță al programului. Măsurile propuse/adoptate la nivelul sectoarelor finanțate și provocările privind evoluția viitoare, prezentarea continuitatea și complementaritatea în finanțarea intervențiilor din sectoarele de transport, mediu și energie: POIM 14-20 - PODD 21-27 - POT 21-27 - PNRR.

1. Cuvânt introductiv:

Reuniunea a fost deschisă de **dna Oana Arat**, director general al AM POIM și președinte al CM POIM, care a adresat participanților la reuniune mesajul de bun venit, exprimându-și totodată bucuria de a-i revedea pe membrii CM POIM, acum din aceasta calitate de Coordonator/Director General al AM POIM, precum și dorința de a avea discuții foarte eficiente în cadrul evenimentului, cu atât mai mult cu cât ultimul an a fost unul plin de provocări, dar și de realizări și mai ales că urmează o perioadă și mai dificilă - ultimii 2 ani ai cadrului financiar 2014-2020 care se suprapun cu primii ani ai viitoarei perioade de programare, 2021-2027 și etapa de început a PODD, continuatorul intervențiilor POIM pentru sectoarele de mediu și energie.

În deschiderea reuniunii **dna Oana Arat** a dat cuvântul **dlui Vasile Cristian Roman**, Secretar de Stat, care a mulțumit tuturor pentru participarea la cea de-a XIII-a reuniune a Comitetului de Monitorizare POIM subliniind câteva aspecte care au marcat toată această perioadă, de la Comitetul de Monitorizare din decembrie 2020 și până în prezent, cum ar fi progresul în implementare, gestionarea pandemiei COVID - 19 și situația în România din perspectiva reformelor și viziunii strategice de dezvoltare a infrastructurii. Totodată, dl Vasile Cristian Roman, Secretar de Stat a precizat că mai sunt multe probleme cu care ne confruntăm și că mai sunt 2 ani de implementare intensă așteptându-se de la toți membrii Comitetului de Monitorizare să vină cu propuneri și sprijin pentru a pune în practică soluții mai bune și mai eficiente pentru infrastructura din România.

În continuarea reuniunii președintele CM POIM, **dna Oana Arat** a adresat mesajul de deschidere a reuniunii, subliniind importanța parteneriatului AM POIM cu JASPERS și Comisia Europeană și cu Banca Europeană de Investiții în continuarea pregătirii portofoliului de proiecte mari, fie că este vorba de sectorul de apă și apă uzată, deșeuri, prevenirea riscurilor

sau termoficare, fiind intervenții care vor continua să fie finanțate și în cadrul financiar 2021-2027 prin PODD. În continuare a fost prezentat progresul în sectoarele transporturi și energie și s-a precizat faptului că programul s-a "îmbogățit" prin noi tipuri de intervenții pentru protejarea populației și sprijinirea ameliorării efectelor generate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale, cu o alocare financiară suplimentară, de aprox 1,050 miliarde euro.

În continuare **dna Oana Arat** a prezentat membrilor CM, pe scurt, concluziile cu caracter general și specific a celor 3 SCS-uri (Transporturi, Energie și Mediu), derulate cu o zi înainte, pe 25 ianuarie a.c.

În deschiderea reuniunii **dna Oana Arat** a dat cuvântul **dlui Felix Ardelean**, Director General OIT, care a precizat că suntem într-o perioadă fără precedent în ceea ce privește progresul financiar și în implementarea proiectelor și că se traversează cea mai intensă perioadă din POIM, provocarea fiind de a se cheltui banii și de a se semna cât mai multe contracte de achiziții. Dl. Felix Ardelean a mai amintit și de importanța capacității administrative atât la nivelul AM cât și la nivelul Beneficiarului.

În continuarea reuniunii președintele CM POIM, **dna Oana Arat** a dat cuvântul **dnei Aida LIHA MATEJICEK**, șeful Unității România din cadrul DG Regio care a salutat participanții la comitet și a reamintit că POIM este cel mai mare program din perioada de programare 2014-2020. Dna MATEJICEK a spus că s-a remarcat faptul că România este statul cu cea mai mare supracontractare și a subliniat importanța implementării care trebuie să aibă același progres ca și contractarea, amintind totodată că proiectele de infrastructură mare sunt baza economiei Românești. Dna MATEJICEK a amintit de întâlnirile cu reprezentanții AM POIM pentru pregătirea portofoliului de proiecte fazate în perioada de programare 2021-2027, activitate care va mai lua din resursele necesare implementării, implementarea fiind cuvântul cheie al acestei întâlniri. Dna MATEJICEK sugerează să se pună accent pe comunicarea cu Beneficiarii și pe lecțiile învățate din perioada de programare 2014-2020, arătându-și deschiderea, împreună cu echipa de la DG Regio pentru rezolvarea eventualelor spețe apărute în urma desfășurării Comitetului de monitorizare.

2. Aprobarea Minutei celei de-a XII-a reuniuni a CM POIM

A fost supusă aprobării minuta celei de a XII-a reuniuni a CM POIM, menționându-se faptul că minuta a fost pusă la dispoziția participanților prin pachetul de documente aferente CM POIM.

Minuta CM POIM a fost aprobată de membrii CM POIM cu majoritate de voturi.

3. Prezentarea de către Malina Mailat, Manager Public, SCIS-MIPE a Strategiei de comunicare cu modificările aduse și aprobarea acesteia.

D-na Mailat a prezentat următoarele motive pentru modificarea Strategiei:

- Recomandările Autorității de Audit ca urmare a gradului scăzut de realizare a indicatorilor prevăzuți în strategie, datorate apariției unor situații neanticipate;
- restricțiile impuse pentru limitarea extinderii pandemiei, care conform specialiștilor s-ar putea termina în anul 2023.

Au fost prezentate modificările aduse Sategiei după cum urmează:

1. Introducerea capitolului „Evoluția activității de comunicare în actuala perioadă de programare - perioada 2014-2020”;
2. Actualizarea capitolului „Percepția publicului general cu privire la Instrumentele Structurale”;

3. Actualizarea bugetului pentru perioada 2014-2020;
4. Modificarea indicatorilor, în conformitate cu modificările PO;
5. Actualizarea tuturor informațiilor privind denumirea structurilor care gestionează PO, respectiv proiectelor în implementare sau finalizate deja, în acord cu situația prezentă.

Strategia de comunicare a fost aprobată de membrii CM POIM cu majoritate de voturi.

4. La propunerea Domnului Paul Burnariu s-a supus la vot desemnarea unui nou membru cu drept de vot în SCS Transport - Asociația Civică Moldova vrea autostradă

Asociația Civică Moldova Vrea Autostradă a fost aprobată cu unanimitate de voturi ca membru cu drept de vot în SCS Transport.

5. Prezentarea modificărilor POIM în anul 2021 și a propunerilor de modificare viitoare:

În continuarea reuniunii, d-na Oana Arat a dat cuvântul d-nei Florina Barbu, director în cadrul AM POIM pentru a oferi detalii cu privire la acest subiect.

D-na Florina Barbu a prezentat cele 3 modificări importante în cadrul POIM:

- **Crearea noii Axe Prioritare (AP) - AP 10**, cu finanțare din REACT-EU, dedicate protejării sănătății populației în contextul crizei sanitare cauzate de COVID-19, respectiv creșterii eficienței energetice și utilizării surselor regenerabile de energie
- **Crearea unui obiectiv specific nou O.S 10.1 în AP 10**, cu finanțare din REACT-EU, dedicat protejării sănătății populației în contextul crizei sanitare cauzate de COVID-19, în vederea sprijinirii ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale (alocare approx. 284 mil EURO pentru anul 2021)
- **Crearea unui obiectiv specific nou O.S 10.2 în AP 10**, cu finanțare din REACT-EU, dedicat creșterii eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie în vederea pregătirii unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei (alocare 200 mil EURO)

D-na Oana Arat a invitat membrii CM POIM să-și exprime opinia în legătură cu cele prezentate mai sus și a supus votului CM POIM propunerea de modificare a POIM în sensul suplimentării alocării REACT EU cu aprox. 216 mil. euro pentru anul 2022.

D-na Carmen Moraru, Secretar de Stat la Ministerul Energiei a intervenit adresând următoarele întrebări/comentarii:

- În contextul suplimentării alocării pentru AP 10, cu finanțare din REACT-EU care este nivelul de contractare pentru Contractele de Finanțare încheiate cu spitalele și dacă au fost semnate toate aceste Contracte de finanțare.

D-na Barbu a mulțumit d-nei Moraru pentru intervenție și a făcut o scurtă descriere a finanțărilor realizate prin AP10 concluzionând că sunt 220 de proiecte aprobate și 7 în curs de evaluare și că detalierea situației acestor proiecte se va face în prezentările următoare.

- **D-na Moraru**, în acelaș context a întrebat care este nivelul de implementare a contractelor de achiziții aferente Contractelor de Finanțare semnate cu spitalele spunând totodată că realocarea trebuie să se facă în funcție de progresul proiectelor în implementare.

D-na Arat a spus că progresul proiectelor se va vedea în prezentările următoare iar în ceea ce privește realocarea fondurilor această realocare se va face la momentul potrivit, în urma unor analize și că în momentul de față trebuie pus accentul pe accelerația implementării proiectelor.

D-nul Roman a precizat că situația este bună la acest moment și că s-au făcut pași importanți în urma întâlnirilor de lucru și vizitelor la fața locului, progresul în implementarea proiectelor fiind comunicat săptămânal prin diferite canale de comunicare.

Modificarea POIM în sensul suplimentării alocării REACT EU cu 216 mil. euro pentru anul 2022 a fost aprobată cu unanimitate de voturi

În continuare **dl Andrei Chivu**, director Direcția de monitorizare din POIM a luat cuvântul și făcut o prezentare generală cu privire la progresele în implementarea POIM - analiză privind stadiul implementării și progresele înregistrate, amintind următoarele aspecte:

- Stadiul POIM la nivel de Axa Prioritară (AP)-prezentare generală a programului;
- Stadiul POIM la nivel de sector de investiții, sectoarele mediu, energie și sănătate/React EU;
  - Stadiul la nivel de AP și Obiectiv Specific ;
  - Aspecte care influențează implementarea la nivelul sectoarelor POIM mediu, energie, sănătate /React EU;
  - Măsuri luate, în curs și planificate de AM/OI pentru sprijinirea implementării și eliminarea blocajelor;
  - Previziuni de contractare și de implementare;
- Stadiul implementării POIM - date financiare agregate la nivel de program, pentru toate axele prioritare.

Dna Oana Arat a dat cuvântul **dlui Felix Ardelean** care a prezentat stadiul POIM în sectorul de transporturi, axele 1 și 2 amintind că în prezent rata de autorizare de plăți este de 73% iar absorbția efectivă este de 64%. D-l Ardelean a mai spus că la ritmul acesta în anul 2023 se va atinge o rata de absorbție de 100% pentru exercițiul financiar 2014-2020.

DI. Ardelean a dat cuvântul domnului **Cătălin Costache**, director direcția programare, OIT pentru a face o prezentare detaliată pe Axe prioritare și obiective specifice amintind aspecte legate de programare și management financiar iar pe partea de monitorizare domnul **Ciprian Țăran**, directorul direcției de monitorizare din cadrul OIT a prezentat:

- aspecte/probleme care influențează implementarea la nivelul sectorului de Transport;
- măsurile deja luate, în curs și planificate pentru sprijinirea implementării și eliminarea blocajelor la nivelul sectorului de Transport;
- stadiul de îndeplinire a indicatorilor.

DI Dan Chirilă, **DG Regio** a avut o intervenție legată de AP 2 transporturi, indicatorul specific 2S15-decese înregistrate ca urmare a accidentelor rutiere, atragând atenția că ne apropiem de sfârșitul perioadei de programare iar situația în continuare nu este foarte bună.

DI Cătălin Costache a explicat că situația este prezentată la nivel național și că nu reflectă neapărat progresul înregistrat la nivelul implementării proiectelor POIM, progresul legat de acest indicator, la nivelul sectorului de Transport urmând să fie prezentat ulterior în CM.

În continuare **Dna Carmen Moraru** a întrebat, în legătură cu proiectele de apă dacă pentru proiectele aflate în pregătire precum Teleorman, Tulcea sau Călăraș au fost semnate Contractele de Finanțare.

Dna Oana Arat a răspuns spunând că aceste proiecte se află încă în pregătire și că nu au ajuns la maturitatea necesară pentru a fi semnate Contractele de Finanțare cu cauză rezolutorie.

Dna Carmen Moraru a intervenit, în continuare întrebând despre proiectele Dâmbovița și Vâlcea dacă pentru aceste proiecte s-a respectat calendarul etapelor intermediare și termenele aferente stabilite în anul 2020.

Dna Oana Arat a răspuns că pentru proiectul Dâmbovița s-a semnat contractul de finanțare și urmează să intre pe circuitul de pregătire Jaspers iar proiectul Vâlcea nu a ajuns la maturitatea necesară semnării, având termenele întârziate.

Dna Carmen Moraru a avut, în continuare o intervenție legată de situația proiectelor nesemnate, având în vedere că suntem în anul 2022.

Dna Oana Arat a răspuns că strategia privind aceste proiecte este că din faza de pregătire se va preidentifica etapa a II a a proiectului, finanțabilă în perioada de programare 2012-2027.

În continuare **Dna Carmen Moraru** a întrebat care este situația celor 10 proiecte de gaze semnate și a celorlalte 210 proiecte de gaze, depuse în a II a etapă de evaluare.

Dnul Andrei Chivu a precizat că se întâmpină dificultăți majore cu beneficiarii în întocmirea documentațiilor de atribuire și că doar pentru două din cele zece proiecte sunt lansate contractele de lucrări în SICAP, nici un contract de lucrări nefiind semnat și că există riscul de nefinalizare până în anul 2023 a proiectelor de gaze dar cu diligență și dialog permanent cu beneficiarii se speră să se finalizeze aceste proiecte. Totodată, se caută soluții, împreună cu Beneficiarii de scurtare a perioadei de proiectare cât și a perioadei de execuție astfel încât aceste proiecte să se poată finaliza la timp.

DI. Dan Hulea din partea asociației WWF a întrebat dacă proiectele care urmează să fie atribuite din Axa 4 și care nu vor fi finalizate până la sfârșitul anului 2023 vor putea să fie făcute.

D-na Oana Arat a răspuns că în măsura în care acestea sunt eligibile în perioada de programare 2021-2027, aceste proiecte vor putea să fie făcute.

Dna Florentina Tăutu, DG Regio a intervenit în legătură cu proiectele de apă-apă uzată spunând că în cazul acestor proiecte există o supracontractare de 200% dar pe partea de implementare se întâmpină dificultăți. Întrebarea doamnei Tăutu a fost : Ce se poate face pentru accelerarea proiectelor de apă-apă uzată și care sunt problemele care țin în loc implementarea?

DI Chivu a prezentat situația actuală a proiectelor de apă-apă uzată spunând că la acest moment sunt 29 proiecte făcute din perioada 2007-2014 cu risc minim de nefinalizare, 26 de proiecte cu Contractul de finanțare semnat în POIM dintre care 14 proiecte au decizii de la CE. DI Chivu a spus ca sunt multe proiecte care nu au proces verbal de terminare a lucrărilor fiind multe contracte de lucrări începute. Mai mult, dl. Chivu a subliniat că pe proiectele unde nu exista Decizia de la CE beneficiarii nu au curajul să lanseze procedurile de achiziție publică însă cu diligență și dialog permanent cu beneficiarii se speră să se finalizeze aceste proiecte.

Dna Florentina Tăutu a intervenit cu mențiunea că proiectele care nu au Decizia CE sunt proiecte pentru care nu s-au atins standardele necesare de calitate.

DI. Cătălin Bălan, director general adjunct POIM a adăugat că Beneficiarii întâmpină greutăți din lipsa resurselor financiare și umane iar pe partea financiară a amintit că, creșterea prețului la energie electrică determină probleme iar pe partea de cash flow că rata de cofinanțare crește odată cu corecțiile aplicate și cu prețul materialelor de

construcții. Aceste lucruri duc la lansarea cu întârziere a procedurilor de achiziții pentru contractele de lucrări. Dl. Bălan a mai subliniat problemele întâmpinate de constructori exemplificând prin lipsa forței de muncă, costuri crescute cu echipamentele și lipsa forței de muncă. Dl. Bălan a amintit măsurile luate pentru accelerarea implementării spunând că la nivelul AM s-a încercat contracararea problemelor și găsirea de soluții la nivel orizontal și că la nivelul Guvernului este în lucru OUG care reglementează, printre altele ca recepțiile parțiale pentru părțile din lucrări care sunt mai puțin determinate să aibă statut de sine stătător astfel încât recepțiile să se desfășoare mai repede iar partea fazată din proiect să fie mai mică și mai puțin expusă riscurilor.

Dl. Andrei Chivu a reluat discuția legată de problemele în implementare și a dat exemple cum ar fi:

- Modificările legislative care duc la întârzieri în lansarea procedurilor de atribuire;
- Valorile neatractive ale contractelor de lucrări amintind, ca exemplu, că Aquatim a lansat 14 contracte de lucrări la care nu s-a prezentat niciun ofertant;
- Creșterea prețurilor la materiale și echipamente;
- Falimentul City Insurance, pe acest subiect AM POIM a transmis o circulară beneficiarilor cu îndrumări în acest sens.

Dl. Mihai Doruș, director general Compania de apă Iași a venit cu completări în privința problemelor din sectorul de apă-apă uzată amintind problema asigurărilor, flexibilizarea cadrului legislativ, asigurarea fluxului de numerar care duce la efectuarea la timp a plăților către constructori și totodată creșterea prețului la energia electrică și a gazelor naturale.

În continuare **dna Arat** a solicitat experților BEI PASSA să-și exprime opinia cu privire la diferențele dintre proiectele de apă-apă uzată și proiectele de transporturi.

Dl Alexis Gressier BEI PASSA a luat cuvântul și a făcut o prezentare a diferențelor dintre proiectele din sectorul de apă-apă uzată și cele din sectorul de transporturi amintind că:

- În sectorul transporturi sunt 3 beneficiari iar în sectorul de apă este câte un beneficiar pentru fiecare județ;
- În sectorul transporturi Ministerul Transporturilor este cel care gestionează proiectele și asigură și partea de prefinanțare, la sectorul de apă-apă sunt mai mulți actori implicați în aceste proiecte (MIPE, ADI, ANRSC, Operatori, MDLPA, etc.) iar partea neeligibilă din aceste proiecte este asigurată de către operatori;
- Există diferențe și în ceea ce privește numărul contractelor de lucrări. În sectorul transporturi sunt în total aproximativ 30 de contracte de lucrări iar în sectorul de apă -apă uzată sunt 20, 30 de contracte de lucrări pe un singur proiect;
- În sectorul de apă-apă uzată operatorii au probleme financiare, de natura achizițiilor publice și vulnerabilitate la schimbările pieței, antreprenorii conform celo rexpuse și mai sus fiind la limita supraviețuirii financiare;
- Îmbunătățirea capacității administrative se face diferit în sectorul de apă având în vedere numărul mare de operatori și există întârzieri în ceea ce privește pregătirea proiectelor de apă având în vedere că proiectele sunt noi, aria de acoperire a acestor proiecte este mai mare, zonele sunt rurale ceea ce explică întârzierile mai mari.

În continuare **dna Arat** a solicitat reprezentanților JASPERS să-și exprime opinia cu privire la problemele apărute în pregătirea și aprobarea proiectelor de apă/apă uzată și ce a îngreunat procesul de maturare a acestor proiecte.

Dna Leila Celebioglu din partea JASPERS a amintit că sectorul de apă este complex, cu mulți actori implicați și cu o perioadă lungă de pregătire și că din trecut sunt multe lecții de învățat. **Dna Celebioglu** a completat spunând că s-a încercat un schimb de informații, lecții învățate și competențe între beneficiari. Mai mult, legat de evaluarea proiectelor a amintit că sunt observate probleme pe proiectele de apă încă de la începutul evaluării și că se dorește să se îmbunătățească calitatea proiectelor depuse.

Dl Sorin Caian din partea AMCOR a intervenit spunând că este nevoie de să se tragă învățăminte din discuțiile avute și experiența acumulată anterior și că există plângeri că Autoritatea de Management nu acționează ca o Autoritate de Management ci ca o autoritate de control. Totodată a dl Caian a mai menționat că perioada mare de la crearea proiectelor la semnarea acestora duce la diferențe de prețuri care ar trebui corectate.

Dna Florina Barbu a intervenit spunând că ar trebui să se facă o analiză cu privire la structura internă a unei Autorități de Management din perspectiva resurselor alocate activității de management și prevenție, pe de o parte și a celei de verificare și control, pe de altă parte. Dna Barbu a subliniat că această problemă ar trebui ridicată la nivelul întregului sistem de management și control pentru gestionarea fondurilor europene la nivel național și că analiza ar trebui să vizeze atât Comisia Europeană cât și Autoritățile Naționale. **Dl Mihai Doruș** a intervenit și a spus că susține această idee.

Dl Ioan Boja, director din parte Autorității de Audit a intervenit spunând că autoritatea de audit are rol de auditare și mai puțin de implementare, rolul esențial fiind de a verifica cum se cheltuie banii și că prevenția se face prin intermediul auditului de sistem. Dl Boja a mai subliniat că în continuare achizițiile publice sunt generatoare de corecții financiare substanțiale și că lucrările se pot îmbunătăți prin colaborare și dialog continuu între părțile implicate. În încheiere Dl Boja a spus că în conformitate cu recomandările CE și ECA corecțiile sunt prea mici și în urma verificărilor acestor instituții sunt aplicate corecții mai mari.

În continuarea reuniunii **dna Oana Arat** a dat cuvântul **nei Oana Chelaru din partea beneficiarului Aeroport Geoarge Enescu Bacău** care a făcut o prezentare cu privire la proiectul: *“Creșterea capacității portante și modernizarea pistei de decolare aterizare și a suprafețelor de mișcare aferente”*, finanțat prin *POIM, Axa prioritară 2 - Proiect de dezvoltare a unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, Obiectiv specific - 2.3. Dezvoltarea transportului aerian*. În prezentare s-au amintit următoarele:

- Scurt istoric;
- Prezentare pistă înainte de modernizare;
- Prezentarea proiectului de modernizare cu detalii tehnice, obiective, principalele provocări în implementarea proiectului și implicarea beneficiarului în eliminarea blocajelor în implementare.

Dl. Dan Chirilă, DG Regio a adresat o întrebare cu privire la durata pregătirii proiectului pentru ca acesta să ajungă la maturitate.

Dna Chelaru a răspuns că pregătirea proiectului s-a întins pe o perioadă mai lungă deoarece a fost nevoie de notificarea CE cu privire la ajutorul de stat iar la mijlocul anului 2018 a fost obținută aprobarea CE (DG Competition) pentru a accesa fondurile.

În continuarea reuniunii **dna Oana Arat** a dat cuvântul domnului **Dan Tivilichi, director adjunct APDM** pentru a face o prezentare cu privire la Platforma multimodală Galați, în prezentare dl. **Tivilichi** amintind aspect referitoare la: Strategii relevante; Oportunitatea modernizării infrastructurii multimodale; Date generale; Obiective investiționale; Beneficiari direcți și indirecti; Susținere proiect; Parteneriatul Proiectului; Etapele proiectului cu stadiul proiectului; Programul investițional.

În legătură cu prezentarea domnului Tivilichi, Dl. Dan Chirilă, DG Regio a adresat următoarele întrebări:

- Când se estimează finalizarea proiectului ?
- Legat de revizuirea Devizului General dacă pentru cele 4 obiective este de ajuns o singură revizuire sau se mai preconizează o a II a revizuire având în vedere creșterea prețurilor la materiale?
- Întrebarea adresată Ministerului Transporturilor a fost dacă cererea de modificare a indicatorului intermodal de la 4 la 1 este cea avută în vedere sau se are în vedere altceva?

Domnul Tivilichi a răspuns spunând că se intenționează finalizarea proiectului în actuala perioadă de programare, până la 31.12.2023 iar legat de modificarea Devizului General a spus că în fiecare contract de lucrări există o formulă de ajustare a prețurilor și că nu va fi nevoie de modificarea Devizului General datorită creșterii prețurilor, formula de ajustare fiind suficientă.

DI Costache a făcut o completare la cele spuse de dl Tivilichi spunând că au recomandat Beneficiarilor ca la momentul Cererii de finanțare sau la momentul Actelor adiționale pentru acomodarea creșterii de preț să se ia în calcul prognoza de ajustare a prețului. În legătură cu întrebarea de mai sus a spus că nu este vorba de terminalul intermodal specificat și că, chiar dacă are nume de terminal intermodal el intră la infrastructura portuară.

În continuarea **dna Oana Arat** a dat cuvântul **dnei Elena Mateescu de la Administrația Națională de Meteorologie** pentru a prezenta proiectul *“Dezvoltarea sistemului național de monitorizare și avertizare a fenomenelor meteorologice periculoase pentru asigurarea protecției vieții și a bunurilor materiale Cod SMIS 2014+ 127994”*, în această prezentare s-au atins următoarele aspecte: Profilul Administrației Naționale de Meteorologie (ANM); Cadrul de Finanțare al Proiectului Cod SMIS 2014+ 127994; Obiective specifice ale proiectului; Componentele proiectului; Schema bloc de conectare a echipamentelor hardware ce au fost achiziționate în cadrul componentei 5; Concluzii.

Domnul Ascanio Troiani, DG Regio a întrebat dacă se plănuiește legarea proiectului prezentat cu investițiile din următoarea perioadă de programare?

Doamna Elena Mateescu a răspuns că proiectul a fost început în anul 2015 și nu este de sine stătător. În prima etapă s-a realizat automatizarea întregii rețele iar în această etapă s-au continuat cu cele 5 obiective, următoarea etapă se va realiza prin proiectul Inframeteo care este în acest moment în faza de SF și se dorește, prin acesta modernizarea a ceea ce a rămas nemodernizat din actualul proiect. În PODD se va continua cu achiziția de 100 de stații meteo pentru programul de agrometeorologie și fenomenelor de secetă. Doamna Mateescu a mai spus că, computerul achiziționat ajută la scurtarea perioadei de rulare a modelelor a.î. datele să fie generate în timp util și diseminate utilizatorului.

Dna Tăutu a adresat o întrebare cu privire la complementaritatea dintre proiectele pe politica de coeziune și cele de pe programul de reziliență în care se cunoaște că există un proiect de întărire a capacității de prognoză.

Dna Osiceanu a răspuns că proiectul de care a vorbit este Sinmed prin care se dorește achiziția unui computer de înaltă performanță care să permită ca modelele meteo să devină operaționale în relație cu Centrul European pentru prognoza vremii pe termen mediu, acesta fiind necesar și pentru schimbul de informații cu toate serviciile meteorologice din Europa pentru domeniul agrometeorologiei.

În continuare **Doamna Corina Osiceanu** din partea Distribuție Oltenia a făcut o prezentare cu privire la proiectul *“Implementare Sistem de măsurare inteligent în Municipiul Craiova, zona centrală - Parțial și Sărari - cca. 10.000 de consumatori din Municipiul Craiova”*, amintind aspecte legate de valori, perioada de implementare, Obiectivul general, Obiective specifice, rezultatele proiectului și lecții învățate.

În legătură cu prezentarea doamnei **Osiceanu, DI.Marco Migliara, DG Regio** a adresat următoarele întrebări:

- 1) Dacă consumatorii finali beneficiază de rezultatele acestui proiect și dacă au acces la toate informațiile legate de acest proiect?

- 2) În urma implementării acestui proiect sau a proiectelor similare există rezultate în sensul reducerii consumului de energie, având în vedere că acest proiect aparține Obiectivului specific care prevede reducerea costurilor la consumatorii finali?
- 3) Cum impactează acest proiect indicatorii de rezultat ai programului? (Întrebare adresată AM)

Doamna Osiceanu a răspuns spunând că în ceea ce îi privește pe consumatorii finali ei pot primi rapoarte privind consumul. În aceste rapoarte se transmit informații privind vârful de sarcină și li se prezintă metode de reducere a consumului de energie electrică. Consumatorii finali au acces la aceste rapoarte la cerere.

Domnul Andrei Chivu a răspuns la întrebarea adresată AM amintind obiectivele specifice: Creșterea cu 10.000 a numărului de utilizatori conectați la rețelele inteligente și montarea a 10.000 de contoare noi; Modernizarea și rețehnologizarea a 7,54 km rețea de joasă și medie tensiune; Reducerea consumului de energie electrică care trebuie monitorizat în perioada de viabilitate.

Dna. Oana Arat a adresat o întrebare doamnei **Dna Marisanda Pârâianu de la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor** cu privire la calendarul Planului de investiții privind îndeplinirea condiției favorizante.

Dna Pârâianu a răspuns că în data de 29 ianuarie vor trimite la MIPE acest plan, urmând ca în data de 02 februarie să fie programată o întâlnire cu privire la calendar iar până la sfârșitul lunii februarie să se transmită la CE calendarul Planului de investiții privind îndeplinirea condiției favorizante.

În continuare **DI. Felix Ardelean** și dl. Cătălin Costache au făcut prezentarea privind PNRR-Transport și continuitatea POIM 2014-2020 - POT 2021-2027, amintind:

- PNRR - Componenta de infrastructură de transport;
- Structura programelor pentru componenta de transport - POIM 2014-2020 și POT 2021-2027;
- Asemănările și deosebirile dintre cele două programe;
- Calendarul pentru lansarea apelului POT 2021-2027.

DI. Dan Chirilă, DG Regio a adresat o întrebare cu privire la perioada următoare de programare, având în vedere alocarea mare dacă există o strategie pentru atragerea de investitori.

DI. Felix Ardelean a precizat că în primul rând trebuie să răspundă piața și că a existat imput mare din Turcia și Uniunea Europeană. Mai mult, a adăugat că este foarte dificil să se estimeze un răspuns al pieței acum și că a fost făcută publicitate semnificativă la întâlnirile avute.

DI. Dinu Popescu, ARIC a avut o intervenție cu privire la lipsa de personal calificat în construcții (proiectanți, diriginți, etc.) insistând ca MDLPA trebuie să organizeze cât mai repede sesiunile de atestare a acestui personal.

Dna. Oana Arat a doat cuvântul dnei **Mădălina Iliuță, Direcția Programare și Coordonare Sistem** pentru a face prezentarea: "Continuitate și complementaritate în finanțarea intervențiilor din sectorul de mediu și energie: POIM 2014-2020 - PODD 2021-2027". În această prezentare s-au amintit următoarele aspecte:

- Domeniile finanțate prin PODD 2021-2027, ca program gestionat de autoritatea de management din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene;
- Alocarea indicativă: **aprox. 4,269 (FEN) miliarde euro**, din care FEDR - 3,095 mld. Euro, FC - 1,173 mld. Euro și Buget de Stat - 1,041 mld. Euro
- Structura programelor din cele două perioade de programare financiară pentru componentele de mediu și energie - POIM 2014-2020 și PODD 2021-2027;
- Complementaritatea cu PNRR va fi asigurată în cadrul următoarelor domenii, după cum urmează: infrastructura de apă/apă uzată, proiectele de management integrat al deșeurilor, biodiversitate, monitorizarea calității aerului, inundații, secetă, eficiență energetică în sectorul industrial, creșterea

- eficienței energetice în sistemele de producere a energiei termice (SACET), energie regenerabilă, sisteme și rețele inteligente de energie și rețelele de transport și distribuție a gazelor;
- Condițiile favorizante aplicabile PODD 2021-2027:
    - Cadru eficace de management al riscului de dezastre;
    - Cadru de acțiune prioritară pentru măsurile de conservare necesare care fac obiectul unei cofinanțări din partea Uniunii ;
    - Planificare actualizată pentru investițiile necesare în sectorul apei și cel al apelor uzate;
    - Planificare actualizată a gestionării deșeurilor;
    - Governanța în sectorul energetic;
    - Promovarea eficace a utilizării energiei regenerabile în toate sectoarele și în întreaga UE.
  - Calendarul de transmitere la CE a PODD 2021-2027.

DI. Alexandru Coca, DG Regio a avut o intervenție în legătură cu eligibilitatea investițiilor în noua perioadă de programare și anume excluderea unor investiții conform Art. 7 din Regulamentul specific Fondului de coeziune. Astfel, acesta a precizat că se dorește să se țină cont de acest articol și că pactul verde prevede o prioritizare a acțiunilor în domeniul deșeurilor.

Dna Iliuță a răspuns spunând că toate prevederile din Regulament sunt avute în vedere și sunt făcute propuneri în acest sens în proiectul de program. Mai mult, conform art. 7, acestea permite investiții în tehnologii de recuperare a materialelor din deșeuri reziduale în scopul creșterii economiei circulare. Investițiile se vor realiza cu respectarea acestei prevederi din Regulament.

Marco Magliara, DG Regio a intervenit în legătură cu slideul privind condițiile favorizante în domeniul energiei spunând că de pe slide lipsește condiția favorizantă privind sectorul eficienței energetice, condiție care trebuie să fie luată în seamă. În continuare, dl. Magliara a avut o remarcă în legătură cu criteriul considerat îndeplinit și a spus că în decursul acestui an acesta urmează să fie evaluat de către DG Regio și speră că rezultatul va fi pozitiv.

Dna Iliuță a răspuns spunând că suntem conștienți de dificultățile din acest sector și că se așteaptă auto-evaluarea făcută de către Ministerul Energiei. În ceea ce privește promovarea utilizării energiei regenerabile este nevoie de un plan de acțiune și de măsuri concrete care să ducă la îndeplinirea acestei condiții.

6. Concluziile reuniunii CM POIM:

Dna Florentina Tăutu, DG Regio:

- A mulțumit AM pentru organizarea reuniunii CM și a susținut că schimbul de informații a fost bun, deschis și cu intervenții din partea membrilor;
- S-au făcut prezentări cu proiecte finalizate ceea ce a dat o notă pozitivă reuniunii CM POIM;
- Trebuie găsite soluții la probleme și nu trebuie pierdute din vedere greutățile prin care trec Beneficiarii proiectelor;
- Având în vedere dificultățile întâmpinate este nevoie de lucru în comun și un parteneriat al actorilor care pot să contribuie la rezolvarea problemelor;
- Discuțiile avute în CM au fost de substanță și se speră să se vadă o accelerare în implementare precizând că se va menține contactul cu autoritate de management pentru discuții și rezolvarea problemelor.

În încheierea reuniunii dna Oana Arat a prezentat concluziile celei de-a XIII-a reuniuni a CM POIM amintind faptul că:

1. A fost aprobată Minuta celei de-a XII-a reuniuni a CM POIM;
2. A fost aprobată Strategia de Comunicare;
3. A fost aprobat un nou membru cu drept de vot în SCS Transport - Asociația Civică Moldova vrea autostradă;
4. S-a aprobat modificarea POIM în sensul suplimentării alocării REACT EU cu 216 mil. euro pentru anul 2022;

Alte aspecte agreate în cadrul SCS-urilor și a reuniunii CM POIM:

- Problematika falimentului City Insurance și IFN-uri este în analiză Grupului de lucru organizat la nivelul Guvernului care va veni cu o soluție în regim de urgență, inclusiv în sensul acordării unui statut mai stabil recepțiilor parțiale la nivelul lucrărilor;
- Este o urgență îndeplinirea condiției favorizate privind Planul de Investiții pentru sectorul de apă la nivelul Ministerului Mediului care trebuie să asume un calendar urgent de transmitere a acestuia, precum și a condiției favorizate pentru sectorul energie, pentru care s-a constituit un grup de lucru.
- Este nevoie de intensificarea cooperării și dialogului instituțional pentru a lua măsurile corecte cât mai urgent și cu efecte rapide asupra eliminării blocajelor și intensificării procesului de implementare a proiectelor.
- În ultimii 2 ani rămași, trebuie concentrate toate eforturile pe implementarea și finalizarea proiectelor POIM, pentru a reuși, pe de o parte să ne atingem țintele și indicatorii din program, dar și să absorbim cât mai mult din alocarea programului. POIM va avea în continuare nevoie de sprijin substanțial în procesul de fazare a proiectelor.
- Se vor identifica și aplica lecțiile învățate din exercițiul POIM 2014-2020 pentru a reuși să contracarăm toate greșelile și neajunsurile trecutului încă din etapa de elaborare a ghidurilor solicitantului pentru apelurile ce vor fi lansate în PODD și POT 2021-2027.
- S-a propus ca în cadrul SCS Mediu să se abordeze și sectorul de sănătate (care nu are un subcomitet dedicat) și, în acest sens, se consideră necesară invitația Min. Sănătății și Min. Educației să participe cu statut de observatori, începând cu următoarea reuniune a SCS și CM POIM.
- Nevoia organizării examenului de atestare tehnico-profesională la nivelul MDLPA în contextul în care, nu există niciun expert specializat pe securitatea la incendii iar experți în securitatea clădirilor la cutremur sunt foarte puțini. De asemenea, este nevoie de personal pentru întărirea corpului verficatorilor de proiecte și a experților tehnici.